

PRACOVNÍ LIST Č. 1: CO JE A CO NENÍ DEMOKRACIE

Přirozenou nevýhodou demokracie je, že těm, kdo to s ní myslí poctivě, nesmírně svazuje ruce, zatímco těm, kteří ji neberou vážně, umožňuje téměř vše.

(Václav Havel)

Demokracie je úsilí proti nadpráví, proti násilnosti.

(Tomáš Garrigue Masaryk)

Práva a zájmy každého člověka jsou nejlépe hájeny tehdy, když je může hájit sám.

(John Stuart Mill)

Co mají všechny citáty společného? Jsou o demokracii. Právě demokracie je důležitým slovem pro celý vzdělávací program. Zkus si poznamenat:

Co se ti vybaví, když se řekne demokracie?

.....
.....
.....

S jakými slovy či osobami se ti pojem demokracie pojí?

.....
.....
.....

Jak bychom si mohli demokracii definovat? Demokracie pochází z řeckých slov démos (lid) a kratos (moc nebo vládnutí). Je to tedy vláda všech občanů, kteří se buď přímo, nebo nepřímo podílejí na úkolech spojených s vládnutím (například na přijímání zákonů).

Definice demokracie jako by byla odvozena z představy Abrahama Lincolna, který ji v roce 1864 formuloval jako „vládu lidu, lidem a pro lid“ (of, by and for the people).

Podíváme-li se ovšem na Lincolnovu představu podrobněji, okamžitě se vynoří další otázky:

Kdo je lid?

V jakém smyslu by měl lid vládnout?

Kam až by měla vláda lidu sahat?

Odpovědí na tyto otázky existuje velké množství – tolik, že všemožné pokusy o definici pojmu demokracie shrnul britský politolog Bernard Crick roku 1993 takto: „Demokracie je slovo, které má ve světě veřejných věcí zřejmě nejmlhavější význam.“

Zdroj: Andrew Heywood: *Politologie*, 3. vyd., Plzeň: Aleš Čeněk, 2008.